

## STUDII

### Regimul răspunderii pentru produsele cu defecte, în reglementarea Directivei (UE) 2024/2853: divulgarea probelor, taxonomii ale prejudiciului și prezumțiile de defectuzitate

---

DOI: [https://doi.org/10.24193/SUBBjur.70\(2025\).1.133-164](https://doi.org/10.24193/SUBBjur.70(2025).1.133-164)  
Data publicării online: 20 aug. 2025

---

†Juanita GOICOVICI\*

**Rezumat.** Articolul abordează trăsăturile esențiale ale regimului răspunderii care acoperă daunele patrimoniale și fiziologice cauzate de produsele defecte, stabilit în Directiva (UE) 2024/2853. În primul rând, accentul este plasat asupra taxonomiei daunelor, subliniind totodată caracterul lacunar al reglementării analizate în ceea ce privește clasificarea categoriilor de deficiențe cuprinse în sfera materială de aplicare a răspunderii producătorilor. În plan secundar, în perimetrul obligației de dezvăluire a probelor și de evaluare a deficiențelor din procesul de manufacturare, articolul se concentrează pe posibilitatea recunoscută instanțelor naționale de a pronunța un ordin de divulgare a probelor care pune în balanță dificultățile înregistrate de părțile litigante în stabilirea raportului de cauzalitate dintre interacțiunea consumatorului cu produsul defect și prejudiciul fizic, prejudiciul afectiv sau prejudiciul patrimonial produs reclamantului. În al treilea rând, articolul discută cauzele scutirii de răspundere, insistând în special asupra statutului riscului de evoluție între motivele exoneratoare a căror invocare rămâne posibilă pentru producător.

---

\* Publicăm postum articolul Juanitei GOICOVICI, fost conf.univ.dr. al Facultății de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca pe care l-a transmis redacției revistei în data de 25 mart. 2025. Identificator ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0050-4511>.

**Cuvinte-cheie:** consumator, răspundere, defect, ordin de divulgare, risc de evoluție, despăgubiri, prejudiciu corporal.

## Liability regime for defective products, under Directive (EU) 2024/2853: evidence disclosure, taxonomies of damages and defectiveness assessment

**Abstract.** The article approaches the salient traits of the liability regime covering the patrimonial and physiological damages caused by defective products, set under Directive (EU) 2024/2853. Firstly, accent is placed on the taxonomies of damages, while emphasizing the lacunary nature of the analyzed regulation in terms of classifying the categories of defectiveness encompassed by the liability regime. Secondly, in the perimeter of evidence disclosure and defectiveness assessment, the article focuses on the possibility recognized to national courts to pronounce an order of evidence disclosure balancing the difficulties registered by the litigating parties in establishing the connection between consumer's interaction with the defective product and the physical harm, the psychological harm or the patrimonial damages occurred for the plaintiff. Thirdly, the article discusses the causes of exemption from liability, particularly insisting on the involvement of the risk of evolution between the reasons the invoking of which remains possible for the manufacturer.

**Key-words:** consumer, liability, defectiveness, evidence disclosure, risk of evolution, compensation, personal injury.

## Cuprins

|                                                                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| I. Introducere .....                                                                                                                            | 135 |
| II. Taxonomii ale prejudiciului acoperit.....                                                                                                   | 144 |
| III. Lacunele reglementării: absența unei taxonomii a categoriilor de defecte acoperite de răspunderea producătorilor și a importatorilor ..... | 150 |
| IV. Divulgarea probelor și prezumțiile de defectuzitate .....                                                                                   | 151 |
| V. Ierarhizarea categoriilor de persoane responsabile .....                                                                                     | 152 |
| VI. Termenul de decădere și termenul de prescripție aplicabile în materia răspunderii producătorilor pentru defectuzitatea produselor .....     | 153 |
| Concluzii .....                                                                                                                                 | 155 |
| Bibliografie: .....                                                                                                                             | 162 |

### I. Introducere

Regimul răspunderii pentru prejudiciile cauzate de produse defectuoase a fost recent revizuit prin Directiva (UE) 2024/2853 privind răspunderea producătorilor pentru produsele cu defecte și de abrogare a Directivei 85/374/CEE<sup>1</sup>, care urmează să fie transpusă în dreptul intern până la 9 decembrie 2026 și se va substitui celei mai longevive dintre directivele unionale care abordează drepturile consumatorilor<sup>2</sup>. În sfera materială de aplicare a noii directive va fi inclusă defectuzitatea loturilor de produse plasate în circuitul comercial după 9 decembrie 2026, aceasta instituind un mecanism de reparare a prejudiciilor corporale, afective și patrimoniale

---

<sup>1</sup> JO L, 2024/2853, 18.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2853/oj>.

<sup>2</sup> Juanita GOICOVICI, „Matricea răspunderii civile extracontractuale pentru prejudiciile cauzate de produsele cu defecte de manufacturare, între testul riscuri-beneficii și testul așteptărilor legitime ale consumatorului”, *Studia Universitatis Babeș-Bolyai Iurisprudentia*, vol. 67, n. 1, 2022, pp. 106-185, online: [https://doi.org/10.24193/SUBBiur.67\(2022\).1.2](https://doi.org/10.24193/SUBBiur.67(2022).1.2).

generate de interacțiunea cu produsele care prezintă defecte de manufacturare, fără a afecta aplicabilitatea în paralel a normelor din dreptul intern care abordează răspunderea contractuală sau răspunderea extra-contractuală, însă doar în măsura în care acestea din urmă ar fi invocate în alte contexte decât cele relative la gestionarea caracterului defectuos al unui produs în raporturile *business-to-consumer*. Defectuozitatea produselor va fi apreciată prin prisma criteriului expectanțelor rezonabile sau al așteptărilor legitime ale consumatorului mediu, la care se poate adăuga criteriul balanței „riscuri-beneficii”, cu precizarea că un produs nu poate fi considerat a prezenta defecte doar din motivul că o versiune ameliorată, inclusiv versiunile de generație recentă, actualizările sau îmbunătățirile aduse acestuia, ar fi ulterior introduse pe piață, după cum se evidențiază în textul art. 7 alin. (3) din Directiva (UE) 2024/2853.

Principalele inovații aduse de noua reglementare unională sunt identificabile pe palierul administrării probatoriului în litigiile declanșate între consumatori, în calitate de reclamânți și producătorul sau importatorul produsului (ori, la rigoare, operatorul care a modificat produsul, lansându-l în circuitul comercial, respectiv distribuitorul produsului sau *retailerul* cu care a contractat consumatorul), în calitate de pârât. Textul actului normativ unional abordează posibilitatea instanțelor naționale de a emite ordine de divulgare a probelor, mecanism care va funcționa ambivalent sau într-un dublu sens, ilustrând preocuparea legiuitorului unional pentru menținerea echilibrului procesual și a echidistanței instanțelor prin raportare la poziția procesuală a litiganților. Astfel, la solicitarea reclamantului consumator, confruntat cu dificultăți insurmontabile în dovedirea raportului de cauzalitate dintre prejudiciul suportat și interacțiunea cu produsul defectuos, instanța națională va putea dispune obligarea pârâtului profesionist la furnizarea de probe care să ilustreze eventualele incidente din lanțul de producție, din

categoria defectelor de manufacturare sau care să evidențieze maniera în care au fost selectate elementele care caracterizează conceperea produsului, înainte de inițierea procesului de manufacturare, chiar dacă deconspirarea acestor elemente l-ar incrimina pe pârâțul producător sau importator. Simetric invers, la solicitarea pârâțului producător sau importator al produsului, instanța de judecată va putea emite un ordin de divulgare a probelor care să îl vizeze pe reclamantul consumator, suspectat că ar fi ocultat instanței și adversarului o serie de aspecte care i-ar fi afectat poziția procesuală; de pildă, suspiciunea că reclamantul consumator ar fi exhibit, selectiv, acte din dosarul medical sau că ar fi omis, în mod deliberat, să înfățișeze instanței și adversarului anumite secvențe și rezultate ale expertizelor va putea reprezenta un temei pentru decizia instanței de a emite contra reclamantului un ordin de divulgare a probelor.

Printre principalele modificări introduse de Directiva (UE) 2024/2853 merită menționată expansiunea noțiunii de „produs defectuos”, care va include orice bunuri mobile, inclusiv cele interconectate cu alte bunuri mobile sau imobile, precum și fișiere digitale<sup>3</sup> și *software*, respectiv produsele din

---

<sup>3</sup> Federica GIOVANELLA, „Can ‘Things’ Be Defective Products? The Applicability of the Product Liability Directive to the Internet of Things”, *Revue européenne de droit de la consommation / European Journal of Consumer Law*, n. 3, 2020, pp. 589-611, online: <https://ssrn.com/abstract=4023266> și <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4023266>, data accesării: 23 mart. 2025.

categoria inteligenței artificiale<sup>4</sup> autonome<sup>5</sup> sau incorporate. Extinderea categoriilor prejudiciilor compensabile prin includerea daunelor afective, psihologice dacă sunt recunoscute medical (conform precizărilor din art. 6 alin. 1 lit. a) și, pe de altă parte, includerea prejudiciilor patrimoniale constând în distrugerea sau coruperea datelor reprezintă o zonă inovativă a actului normativ unional. De asemenea, merită evidențiate noile prevederi relative la evaluarea rechemărilor de produse defectuoase sau a altor acțiuni relevante de către autoritatea competentă sau operatorul economic, inclusiv producătorul produsului [art. 7 lit. (g) din Directiva (UE) 2024/2853], în scopul evaluării caracterului defectuos al produsului, deși este exclusă varianta în care aceste aspecte să aibă valoarea unei prezumții legale de defectuzitate<sup>6</sup> a produsului, inexistența unei prezumții privind caracterul defectuos al produsului fiind explicată în considerentul (34) al Directivei.

După cum vom argumenta în secțiunile lucrării, termenul de prescripție care afectează introducerea acțiunii în solicitarea de daune interese, menținut prin Directiva (UE) 2024/2853 la 3 ani din momentul la care partea vătămată a accesat informațiilor, respectiv ar fi trebuit să ia cunoștință în mod rezonabil despre întrunirea condițiilor

---

<sup>4</sup> Gerald SPINDLER, „Different Approaches for Liability of Artificial Intelligence – Pros and Cons – the New Proposal of the EU Commission on Liability for Defective Products and AI Systems” (15 ian. 2023), online: <https://ssrn.com/abstract=4354468> și <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4354468>, data accesării: 24 mart. 2025.

<sup>5</sup> Bruno DEFFAINS, Claude-DENYS FLUET, „Decision Making Algorithms: Product Liability and the Challenges of AI” (January 06, 2025), online: <https://ssrn.com/abstract=5084724> și <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5084724>, data accesării: 24 mart. 2025.

<sup>6</sup> Juanita GOICOVICI, „Rebuttable Presumptions of Causality and Reverberations of Evidence Disclosure, as Epitomic Pieces in the Physiognomy of Liability for Defective AI”, *Journal of Law, Market & Innovation*, vol. 2, n. 3, 2023, pp. 28-58, online: <https://ssrn.com/abstract=4679808>, data accesării: 24 mart. 2025.

angajării răspunderii civile obiective și extracontractuale pentru defectuzitatea produsului, este alocat pregătirii introducerii cererii de chemare în judecată (acțiuni individuale, respectiv acțiuni colective). Dimpotrivă, termenul de decădere alocat, atât cel ordinar, de 10 ani, cât și cel suplimentat cu 15 ani (în cazul prejudiciului manifestat progresiv), de la momentul plasării în circulație a lotului de produse, considerăm că trebuie înțeles ca fiind un termen imperativ de garanție.

Pe un alt palier al discuției, asistăm la o veritabilă „expandare” a sferei personale de aplicare a reglementării armonizate privind răspunderea pentru defectuzitatea produselor. Extinderea categoriilor de persoane responsabile pentru daunele cauzate de produsele defecte poate fi remarcată prin prisma includerii operatorilor care participă la procesul de producție, fiind vizat producătorul produsului (art. 8, alin. 1 lit. a), producătorul unei componente defectuoase integrate într-un produs (art. 8, alin. 1 lit. b), precum și importatorul în UE al produsului defectuos sau al componentei defecte și reprezentantul autorizat sau furnizorul de servicii logistice în cazul producătorilor stabiliți în afara Uniunii Europene art. 8, alin. 1 lit. c), respectiv, conform precizărilor din art. 8, alin. 2, operatorul care aduce modificări substanțiale produsului, dacă aceste modificări sau transformări sunt făcute în afara controlului producătorului inițial și fără implicarea acestuia din urmă; nu în ultimul rând, facem precizarea că sunt incluși furnizorii de servicii digitale din categoria platformelor online (art. 8, alin. 4) care intermediază pentru consumatori contractarea cu comercianții, „sub rezerva îndeplinirii condițiilor prevăzute în art. 6 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2022/2065”.

Observând dinamica imprimată reglementării, putem reține, ca regulă generală enunțată în art. 6 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2022/2065, faptul

că furnizorul serviciului digital de intermediere a tranzacțiilor B2C (pentru serviciile de găzduire sau de tip *hosting*) nu este responsabil pentru informațiile (adresate consumatorilor) stocate la solicitarea operatorilor cu care a contractat și ale căror produse sunt expuse spre comercializare prin intermediul platformei digitale de intermediere, pornind de la premisa ignorării legitime de către furnizorul serviciilor de intermediere a activității ilegale sau a conținutului ilicit vehiculat de operatorul ale cărui informații sunt „găzduite” pe platformă, iar din momentul luării la cunoștință despre aspectele ilegale, „să acționeze prompt pentru a elimina conținutul ilegal sau pentru a bloca accesul la acesta”. Pe cale de consecință, furnizorul serviciilor digitale de intermediere este înregimentat în categoria persoanelor responsabile pentru defectuzitatea produselor doar în ipotezele în care prezintă informațiile specifice care descriu produsul sau tranzacția B2C într-o manieră care determină consumatorul să creadă<sup>7</sup> că accesează produse sau servicii furnizate de însăși platforma digitală pe care selectează produsele.

Cu referire la platformele online de intermediere a contractelor B2C, reținem că directiva introduce dispoziții nuanțate privind răspunderea, făcându-le responsabile pentru prejudiciul corporal sau patrimonial cauzat consumatorilor<sup>8</sup> prin interacțiunea cu produsele accesate prin intermediul

---

<sup>7</sup> Juanita GOICOVICI, „Elementele constitutive ale practicilor comerciale neloiale în relațiile cu consumatorii”, *Studia Universitatis Babeș-Bolyai Iurisprudentia*, vol. 61, n. 3, 2016, pp. 88-100, online: <https://studia.law.ubbcluj.ro/index.php/iurisprudentia/article/view/1051>.

<sup>8</sup> Imam SUJONO, Yovita Arie MANGESTI, Slamet SUHARTONO, „The Seller’s Liability Due Hidden Defective Products in the Online Selling and Buying Transaction Based on Customers Protection Law”, *International Journal of Law Reconstruction*, vol. 6, nr. 2, 2022, online: <https://ssrn.com/abstract=5079273>, data accesării: 15 mart. 2025.

platformei<sup>9</sup>, atunci când își asumă roluri dincolo de simpla intermediere, cum ar fi postura de producător, importator, reprezentant autorizat, furnizor de servicii de onorare a comenzilor sau distribuitor al unui produs defect. În schimb, atunci când platformele online funcționează exclusiv ca intermediari în tranzacțiile dintre comercianți și consumatori, răspunderea acestora poate fi angajată conform prevederilor Digital Services Act (DSA), cu condiția să nu creeze impresia consumatorilor că sunt vânzătorul sau reprezentantul autorizat al produsului, în acest din urmă caz revenind la răspunderea extracontractuală detaliată în textul Directivei (UE) 2024/2853.

Totodată, adoptarea Directiva (UE) 2024/2853 marchează, în general, o reducere a sarcinii probei care ar fi incumbat victimei (consumatorului), prevăzând o serie de prezumții cu privire la existența defectului în cazul nedivulgării de către operatorul economic a probelor (art. 10 alin. 2, lit. a). Suplimentar, merită remarcat că, dacă are loc constatarea unor dificultăți insurmontabile ale reclamantului consumator în a accesa probele din care să rezulte defectele de manufacturare aflate la originea prejudiciului, din cauza complexității tehnice sau științifice, fie că este vorba despre dovedirea defectului, fie că este vizată probarea legăturii de cauzalitate dintre defectul produsului și daunele cauzate (art. 10, alin. 4 lit. a), instanța de judecată va putea activa obligația operatorului acționat în justiție pentru despăgubiri de a dezvălui probele relevante de care dispune, cu condiția ca cererea reclamantului consumator să se bazeze pe elemente adecvate pentru a susține plauzibilitatea acesteia (art. 9 alin. 1). Dacă, ignorând în mod recalcitrant

---

<sup>9</sup> Erdem BÜYÜKSAGIS, „Liability of E-Commerce Platforms for Third-Party Defective Products”, în Eva Maria BELSER, Pascal PICHONNAZ, Hubert STÖCKLI (coord.), *Le droit sans frontières – Recht ohne Grenzen – Law without Borders. Mélanges pour Franz Werro*, Berna, 2022, pp. 127-141, online: <https://ssrn.com/abstract=4127999>, data accesării: 15 mart. 2025.

ordinul instanței de exhibare a probelor, pârâtul nu divulgă probele relevante solicitate în temeiul art. 9 alin. (1) din Directivă, se va declanșa prezumția (relativă a) existenței defectului conform dispozițiilor art. 9 alin. (2) lit. a din Directivă, pe care pârâtul are posibilitatea de a o răsturna.

La antipod, în situația confruntării instanței cu cererea unui pârât care a prezentat elemente relevante pentru a demonstra că necesită probe „în scopul contracarării unei cereri de despăgubire”, reclamantul consumator poate fi obligat să divulge probele relevante aflate la dispoziția sa și pe care le-ar fi ocultat adversarului și instanței.

Prelungirea termenului de decădere din dreptul la repararea prejudiciului la 25 de ani intervine în cazurile în care victima defectuoziității produsului dovedește că nu a fost în măsură să inițieze o procedură de despăgubire în termenul ordinar de decădere de 10 ani de la data debarasării voluntare a producătorului de lotul de produse cu defecte, din cauza tardivității manifestării prejudiciilor corporale (art. 17 alin. 2 din Directivă). Surprinzătoare este menținerea termenului de decădere din dreptul de a obține despăgubiri de 10 ani de la data plasării în circulație a fiecărui lot de produse, termen preexistent în Directiva 85/374/CEE; acest interval poate fi descris drept un termen de garanție, de siguranță a consumului care a fost selectat pe suportul anumitor rațiuni la momentul adoptării Directivei 85/374/CEE, dar care pare a fi excesiv în actualul context, al includerii în categoria produselor acoperite de dispozițiile noii directive, a produselor cu componente digitale sau a conținutului digital<sup>10</sup>, respectiv a inteligenței

---

<sup>10</sup> Andreas NANOS, „Defective Digital Products and Services in Compliance with the Digital Content Directive: Assessing Non-GDPR Compliant Digital Products as Defects”, Charles University in Prague Faculty of Law Research Paper No. 2023/III/2, online: <https://ssrn.com/abstract=4623124> și <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4623124>, data accesării: 24 mart. 2025.

artificiale autonome și încorporate, produse pentru care garanția ordinară de securitate a consumului ar urma să intervină pentru un interval temporal de 10 ani de la data plasării acestor loturi în circuitul comercial; or, o asemenea abordare nu pare să țină seama de dinamica tehnologiilor implicate în conceperea și manufacturarea acestor categorii de produse, respectiv de gradul de uzură tehnologică, morală, care intervine mult mai rapid decât în cazul produselor clasice, în care absentează conținutul algoritmic ori conținutul digital<sup>11</sup>.

---

<sup>11</sup> *Ibidem*.

## II. Taxonomii ale prejudiciului acoperit

Clasificarea speciilor de prejudicii acoperite de răspunderea producătorilor și importatorilor pentru produsele defectuoase figurează în art. 6 alin. 1 din Directiva (UE) 2024/2853, iar faptul că acest tip de răspundere a fost conceput pentru a viza prioritar repararea prejudiciilor corporale, fiziologice transpare din plasarea acestei categorii în debutul enumerării (decesul sau vătămarea corporală a consumatorului ca urmare a interacțiunii cu produsul defectuos), alături de daunele afective sau emoționale (suferința resimțită în plan psihologic de către victimă), însă numai în măsura în care acestea din urmă au fost atestate medical, situație în care sunt asimilate daunelor fiziologice, în caz contrar putând fi acordate cel mult daune morale, pentru disconfortul emoțional cauzat victimei. „Vătămarea psihologică recunoscută medical” este menționată expres în art. 6 alin. 1 lit. (b) din Directiva (UE) 2024/2853, aspect care marchează un progres prin raportare la textul directivei precedente, Directiva 85/374/CEE, care omitea acest tip de daune<sup>12</sup>; din această categorie fac parte patologii psihologice asociate survenirii prejudiciului corporal, precum episoadele de anxietate, atacuri de panică ș.a. care au fost diagnosticate medical. Acordarea acestui tip de despăgubiri nu exclude alocarea de daune morale, pentru disconfortul afectiv sau emoțional, respectiv pentru suferința cauzată victimei.

Pe cel de-al doilea palier, sunt vizate prejudiciile patrimoniale suportate de către consumator<sup>13</sup> ca urmare a interacțiunii cu produsul defectuos, constând în deteriorarea sau distrugerea oricăror alte bunuri

---

<sup>12</sup> Juanita GOICOVICI, *Dreptul relațiilor dintre profesioniști și consumatori*, Hamangiu, București, 2022, p. 317.

<sup>13</sup> *Ibidem*.

mobile sau imobile din patrimoniul consumatorului; însă, trebuie reținut că, dacă dorește rambursarea integrală sau parțială a prețului produsului care prezintă defecte din fabricație și care a suferit deteriorări pe durata utilizării (iar defectul s-a manifestat în interiorul intervalului de 2 ani de la momentul livrării, respectiv de 1 an de la data livrării, pentru produsele resigilate sau reparate și replasate în circuitul civil), consumatorul va putea apela la remediile specifice garanției de conformitate a produselor<sup>14</sup>, fiind vizate remedii extrajudiciare (repararea produsului într-o unitate service autorizată, înlocuirea produsului nereparabil din stocul disponibil) sau judiciare (rambursarea integrală sau reducerea parțială a prețului). Așadar, distrugerea ori deteriorarea produsului cu defecte în sine din pricina manifestării defectului de manufacturare ori de concepere nu este acoperită de sfera materială a răspunderii producătorului sau importatorului pentru prejudiciile (corporale, afective sau patrimoniale<sup>15</sup>, afectând bunuri altele decât produsul defect).

De asemenea, menționăm că distrugerea unui produs a cărui deteriorare a survenit din cauza unei componente defecte, care este integrată sau interconectată cu produsul dezafectat, strict în ipotezele în care fabricantul produsului respectiv a fost responsabil de integrarea componentelor compromise (sau acesta răspunde civil pentru operatori care au acționat sub controlul său), este exclusă din câmpul material al răspunderii

---

<sup>14</sup> *Idem*, pp. 242-243.

<sup>15</sup> Michael CHATZIPANAGIOTIS, „Product Liability Directive and Software Updates of Automated Vehicles”, *Proceedings of SETN – 11th Hellenic Conference on Artificial Intelligence*, 2020, online: <https://ssrn.com/abstract=3759910>, data accesării: 25 mart. 2025.

extracontractuale<sup>16</sup> a producătorului, conform specificațiilor din art. 6 alin. (1) lit. (b), pct. (ii) din Directiva (UE) 2024/2853. Prin urmare, atunci când deteriorarea sau distrugerea produsului cu defecte din fabricație se datorează manifestării unor deficiențe ale componentelor integrate de către producător (sau de subantreprenorii cu care a contractat acesta), recuperarea prețului produsului sau remedierea situației (repararea ori înlocuirea gratuită a produsului cu componente defecte) vor fi gestionate nu în perimetrul răspunderii speciale a producătorilor sau importatorilor pentru siguranța consumului, ci în perimetrul garanției de conformitate a produselor.

Pentru produsele cu defecte de manufacturare ori de concepere<sup>17</sup> care au generat distrugerea unor bunuri din patrimoniul consumatorului care erau utilizate exclusiv în scopuri profesionale, nu va putea fi invocată răspunderea civilă reglementată de Directiva (UE) 2024/2853, însă se va reveni la aplicabilitatea acestui tip de răspundere în situațiile în care bunurile deteriorate au fost folosite parțial în scopuri personale ori familiale, situate în afara activităților caracteristice exercitării unei profesii, fiind suficientă prezența scopului personal al utilizării indiferent de procentul din timp în care acest scop s-a manifestat alături de scopul profesional al utilizării bunurilor afectate. Reținem, așadar, că, în cazul scopului mixt sau hibrid al utilizării<sup>18</sup>, imprimat bunurilor aparținând consumatorului și care au fost distruse ori deteriorate ca urmare a manifestării defectelor unui produs în intervalul de 10 ani de la plasarea lotului de produse în circulație, este suficient să fi existat, pentru o parte din timp, scopul personal al utilizării, ceea ce capacitează

---

<sup>16</sup> Juanita GOICOVICI, „Matricea răspunderii civile extracontractuale (...)”, *cit. supra*, pp. 109-114.

<sup>17</sup> *Ibidem*.

<sup>18</sup> Juanita GOICOVICI, *Dreptul relațiilor dintre profesioniști și consumatori*, *cit. supra*, p. 318.

consumatorul să solicite despăgubiri în temeiul prevederilor Directivei (UE) 2024/2853.

Printre inovațiile majore aduse în textul Directivei (UE) 2024/2853 se numără includerea expresă în taxonomia prejudiciilor reparabile a daunelor cauzate consumatorului (prejudicii materiale și/sau daune morale), constând în distrugerea sau alterarea ireversibilă a datelor gestionate în scopuri nonprofesionale, date care au fost compromise ca urmare a manifestării defectelor de concepere ale produselor cu conținut digital. Ca regulă generală este suficient ca aceste date să fi fost încărcate de către consumator (în cazul serviciilor digitale de stocare de tip „găzduire” sau *hosting*<sup>19</sup>) sau deținute de către consumator pe dispozitivele sale, iar scopul utilizării datelor să fie unul extraprofesional.

Sunt incluse în domeniul de aplicare al speciei de răspundere civilă supusă analizei nu doar prejudiciile materiale care rezultă în patrimoniul consumatorului<sup>20</sup> asupra altor bunuri mobile sau imobile ca urmare a manifestării defectelor unui produs (nefiind necesar să preexiste o legătură contractuală pentru angajarea răspunderii producătorului sau importatorului, în temeiul garanției de securitate a produselor, care implică o răspundere civilă extracontractuală), ci și pierderile nemateriale (cum ar fi daunele morale care acoperă prejudiciul afectiv sau psihologic) conexe prejudiciului menționat în art. 6 alin. (1) lit. (b) din Directiva (UE)

---

<sup>19</sup> Juanita GOICOVICI, „Clauzele privind drepturile consumatorilor în contractele de servicii *cloud computing*”, *Revista Română de Drept Privat*, n. 2, 2019, pp. 399-415.

<sup>20</sup> Marija KARANIĆ MIRIĆ, „Product liability reform in the EU”, în Dunja DUIĆ, Tunjica PETRAŠEVIĆ (coord.), *Digitalization and Green Transformation of the EU*, EU and Comparative Law Issues and Challenges Series (ECLIC), Osijek, vol. 7, 2023, pp. 383-413, online: <https://ssrn.com/abstract=4626103>, data accesării: 24 mart. 2025.

2024/2853, însă numai „în măsura în care dreptul intern acordă despăgubiri pentru producerea lor”. Condiția atașată acoperirii acestui tip de „daune nemateriale” la care face referire legiuitorul unional este aceea de a exista prevederi exprese în dreptul intern al statului-membru, care să permită gestionarea alocării daunelor morale, dat fiind faptul că, deși acestea pot fi obținute de către consumatorul<sup>21</sup> reclamant (ori de către membrii familiei victimei, sub forma daunelor afective) în temeiul prevederilor Directivei (UE) 2024/2853, acest act normativ unional nu conține referiri exprese la modalitatea de calcul a daunelor morale. Prin urmare, se va ține cont de faptul că textul Directivei nu detaliază maniera de stabilire a întinderii daunelor morale, motiv pentru care urmează să rămână aplicabil regimul daunelor afective, alocat „prejudiciilor nemateriale” din dreptul intern.

În fine, se cuvine menționat că, astfel cum se evidențiază în art. 6 alin. (3) din Directiva (UE) 2024/2853, adoptarea regimului armonizat al răspunderii pentru produsele defectuoase „nu afectează dreptul intern privind despăgubirile pentru prejudicii în temeiul altor regimuri de răspundere civilă”. Luând în considerare că prevederile Directivei (UE) 2024/2853 nu vor înlocui dispozițiile din dreptul intern alocate regimului de „drept comun” al răspunderii civile, remediile din actul normativ unional vor fi eligibile în paralel cu opțiunea pentru soluțiile preexistente în dreptul civil „clasic”, cu precizarea că acest paralelism va funcționa sub condiția menținerii „purității” regimului acțiunii în justiție selectate de consumator<sup>22</sup>, nefiind

---

<sup>21</sup> Juanita GOICOVICI, „Consumatorul aparent și profesionistul veritabil: frontierele (volutele) noțiunii de consumator”, în Adriana Almășan, Ioana Vârsta, Cristina Elisabeta Zamșa, *In honorem Flavius Antoniu Baias. Aparența în drept*, vol. 2, Hamangiu, București, 2021, pp. 727-752.

<sup>22</sup> Juanita GOICOVICI, *Dreptul relațiilor dintre profesioniști și consumatori*, cit. supra, pp. 23-24.

permisă hibridarea regimului substanțial și procesual al acestor acțiuni. De pildă, în ipotezele în care consumatorul a achiziționat produsul din magazinele producătorului, iar, după manifestarea prejudiciului, reclamantul consumator optează pentru angajarea răspunderii obiective a vânzătorului în temeiul garanției pentru viciile ascunse ale bunului vândut, va fi necesar să întrunească exigențele specificate în Codul civil relative la această garanție specifică sistemelor de drept civil de tradiție romanică, fără a putea combina sau mixa aceste condiții cu cele ale acțiunii în angajarea răspunderii producătorului, importatorului ori a distribuitorului produselor cu defecte în reglementarea Directivei (UE) 2024/2853. Dacă a eșuat în primul său demers, fondat pe remediile oferite de Codul civil, cum ar fi acțiunea în anularea contractului (în măsura în care există o legătură contractuală între consumatorul reclamant și pârât) pentru eroare spontană ori pentru dol (eroarea provocată) ori acțiunea în rezoluțiune (redhibitorie) sau în reevaluarea prețului (estimatorie) în temeiul garanției pentru viciile ascunse, consumatorul poate demara o acțiune fondată pe prevederile Directivei (UE) 2024/2853; evident, însă, că nu va fi admisibilă dubla acoperire a aceluiași tip de prejudiciu, prin angajarea succesivă a răspunderii pârâtului în temeiul unor garanții diferite, precum ar fi garanția de securitate a produselor<sup>23</sup> și garanția pentru buna funcționare ori pentru viciile ascunse, iar dacă a fost anterior despăgubit consumatorul în temeiul uneia dintre acestea, pârâtul producător, importator sau distribuitor din acțiunea subsecventă<sup>24</sup> va putea invoca excepția plății nedatorate.

---

<sup>23</sup> Juanita GOICOVICI, „Matricea răspunderii civile extracontractuale (...)”, *cit. supra*, pp. 108-112.

<sup>24</sup> *Ibidem*.

Subzistă mecanismul acțiunii în regres<sup>25</sup>, astfel încât distribuitorul ori importatorul care a fost obligat la despăgubirea consumatorului se va putea îndrepta în regres, împotriva producătorului sau a proiectantului din amonte lanțului de producție căruia i-ar fi imputabilă suportarea daunelor, cu precizarea că acțiunea în regres va avea regimul unei răspunderi civile contractuale *business-to-business*, în cele mai frecvente cazuri.

### III. Lacunele reglementării: absența unei taxonomii a categoriilor de defecte acoperite de răspunderea producătorilor și a importatorilor

Tipologia defectelor care pot periclita siguranța consumului nu figurează în cuprinsul Directivei (UE) 2024/2853, aceasta fiind omisă și în textul directivei precedente, Directiva 85/374/CEE. Opinăm că s-ar fi dovedit utilă includerea expresă în textul Directivei a unei taxonomii a defectelor înglobate în sfera materială de aplicare a actului normativ unional, valorificând astfel eforturile practicii judiciare din statele membre. Pornind de la reperele fixate pretorian în practica instanțelor naționale, pot fi identificate trei categorii de defecte<sup>26</sup> pentru care ar urma să fie angajată răspunderea producătorilor, a importatorilor sau, ca soluție de rezervă, răspunderea distribuitorilor, și anume: (a) defectele de manufacturare intervenite pe fondul unor circumstanțe deviante în etapa producției; (b) defecte de concepere<sup>27</sup>, atunci când, într-o exprimare eliptică, producătorul a selectat modalități tehnologice excesiv de periculoase prin raportare la sănătatea ori siguranța corporală a consumatorilor; (c) deficiențe de

---

<sup>25</sup> Juanita GOICOVICI, *Dreptul relațiilor dintre profesioniști și consumatori*, cit. supra, p. 318.

<sup>26</sup> *Idem*, p. 319.

<sup>27</sup> Juanita GOICOVICI, „Matricea răspunderii civile extracontractuale (...)”, cit. supra, pp. 109-110.

avertizare a consumatorilor<sup>28</sup>, implicând absența informațiilor ori a avertismentelor adecvate privind riscurile<sup>29</sup>, pornind de la obligația includerii acestor informații; în aceste din urmă cazuri, produsul este considerat a fi defectuos<sup>30</sup> în pofida faptului că nu au intervenit sincope indezirabile în etapele de producție și în pofida faptului că producătorul a selectat metodologii de concepere care nu periclitează siguranța consumatorului, fiind suficient ca să existe omisiuni în enunțarea informațiilor relevante adresate consumatorilor.

#### IV. Divulgarea probelor și prezumțiile de defectuzitate

Modificări semnificative sunt aduse regimului probelor, întrucât instanța națională va putea dispune obligarea pârâtului (producător sau importator ori, ca ultimă soluție de rezervă, distribuitorul produsului defectuos) la furnizarea de probe care să ilustreze sincopele din lanțul de producție care au generat defecte de manufacturare, prin derogare de la principiul caracteristic dreptului procesual civil clasic, conform căruia *actor incumbit probatio*. Deconspirarea acestor elemente poate fi impusă pârâtului chiar dacă i-ar agrava situația procesuală și l-ar incrimina în calitate de producător sau importator. Soluția simetrică, în sens opus, este și ea aplicabilă, astfel că, la solicitarea pârâtului producător sau importator al produsului, instanța de judecată va putea emite un ordin de divulgare a probelor care să îl vizeze pe reclamantul consumator, suspectat că ar fi minimizat aspecte care i-ar fi afectat poziția procesuală.

---

<sup>28</sup> *Idem*, pp. 112-114.

<sup>29</sup> *Ibidem*.

<sup>30</sup> *Idem*, pp. 115-116.

Printre modificările regimului probelor se numără și aprecierea caracterului defectuos al produsului<sup>31</sup> în funcție de „cerințele de siguranță specifice produsului, inclusiv cele de securitate cibernetică relevante pentru siguranță, precum și intervențiile autorităților competente, cum ar fi emiterea de rechemări ale produselor sau ale operatorilor economici”, după cum se explică în considerentul (34) din Directiva (UE) 2024/2853. Merită reținut însă că astfel de elemente de apreciere nu vor genera o prezumție (nici relativă, nici absolută, irefragabilă) a caracterului defectuos al produsului<sup>32</sup>, existența defectului rămânând să fie dovedită inclusiv pe suportul elementelor de apreciere menționate, după cum deducem din precizările tezei finale a considerentului (34) din Directiva (UE) 2024/2853. Spre deosebire de raportul de cauzalitate între interacțiunea cu produsul defectuos și producerea prejudiciului, existența defectului nu este prezumată în niciunul dintre sistemele de răspundere civilă din dreptul intern al statelor-membre, ceea ce justifică eliminarea posibilității de a opera cu prezumții relative ori absolute de defectuoșitate a produselor, prezumții care să fie extrase din elemente precum retragerea de la raft sau rechemarea produselor, operațiuni care pot avea caracter preventiv.

## V. Ierarhizarea categoriilor de persoane responsabile

Printre principalele inovații aduse regimului răspunderii civile pentru produsele cu defecte de manufacturare, se numără includerea în sfera

---

<sup>31</sup> Ramos César HERNÁNDEZ, „Responsabilidad por productos defectuosos en la unión europea. Comentarios sobre un antes y un después de la expedición de la Directiva 347 de 1985”, *E-Mercatoria*, vol. 17, n. 1, 2018, online: <https://ssrn.com/abstract=3341392>, data accesării: 24.03.2025.

<sup>32</sup> Juanita GOICOVICI, „Rebuttable Presumptions of Causality (...)”, *cit. supra*, pp. 32-34.

persoanelor responsabile a producătorilor de componente (i), respectiv a operatorilor care intervin în mod substanțial asupra stării produsului, modificând produsul în manieră independentă de controlul producătorului și fără implicarea acestuia din urmă, situație în care operatorul care transformă produsul va fi tratat ca producător în raporturile cu eventualii consumatori prejudiciați (ii); de asemenea, sunt tratați ca persoane responsabile pentru acoperirea prejudiciilor furnizorii de servicii digitale de intermediere, din categoria platformelor online care intermediază contractarea *business-to-consumer*, plasând în legătură comercianții și consumatorii, prin prisma întrunirii cerințelor enunțate în art. 6 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2022/2065.

## VI. Termenul de decădere și termenul de prescripție aplicabile în materia răspunderii producătorilor pentru defectuzitatea produselor

Apreciem că opțiunea legiuitorului unional de a menține un termen de decădere de 10 ani de la data plasării în circulație a fiecărui lot de produse va fi greu sustenabilă pe termen mediu și lung, dată fiind dinamica inovațiilor tehnologice și rapida survenire a uzurii tehnologice, îndeosebi pentru produsele cu elemente digitale sau pentru produsele din categoria inteligenței artificiale autonome și încorporate. De asemenea, în opinia noastră, este nesalutară prelungirea termenului de decădere din dreptul la repararea prejudiciului la 25 de ani, care reprezintă un element inovator introdus prin Directiva (UE) 2024/2853 și care intervine în ipotezele în care victima defectuzității produsului dovedește că nu a fost în măsură să inițieze o procedură de despăgubire în termenul ordinar de decădere de 10 ani de la data punerii în circulație a lotului de produse cu defecte, din cauza tardivității

manifestării prejudiciilor corporale (art. 17 alin. 2 din Directivă). În pofida faptului că este alimentată de preocuparea protejării adecvate a consumatorului lezat, extinderea termenului de decădere din dreptul material la acțiune, în reglementarea art. 17 din Directiva (UE) 2024/2853, cu încă 15 ani, rezultând un interval total de 25 de ani de la introducerea în circuitul civil a lotului de produse prezentând defecte care periclitizează siguranța consumului, este dificil de conciliat, în viziunea noastră, cu irumperea speciilor de conținut digital comercializat în raporturile *business-to-consumer*, precum și cu emergența inteligenței artificiale și a aplicațiilor sale în contractele cu consumatorii, fiind implicate tehnologii și instrumente digitale pentru care ar fi bizară menținerea răspunderii civile a proiectantului, producătorului, importatorului, respectiv a furnizorului serviciilor digitale pentru durate atât de ample, precum cea ordinară de 10 ani și cea extraordinară de 25 de ani de la data lansării pe piață a lotului de produse compromis (cu elemente digitale ori IA periculoase pentru siguranța corporală).

Opinăm, în schimb, că este salutară extinderea intervalului în care poate fi exercitat dreptul victimei la repararea prejudiciilor corporale (implicând patologii fiziologice sau psihologice), pentru situațiile în care daunele psihice sau leziunile corporale au fost cauzate de interacțiunea cu produse defectuoase din categorii care nu includ bunurile cu elemente digitale sau cu elemente IA, în măsura în care manifestarea patologiei asociate interacțiunii cu produsul care prezintă defecte de manufacturare, de concepere sau deficiențe informative (de pildă, în cazul produselor farmaceutice) are loc într-o manieră difuză și evolutivă, necesitând o anumită perioadă de timp pentru a se concretiza impactul indezirabil asupra stării de sănătate a consumatorului. Considerăm că, fiind implicate, de regulă, creanțe în despăgubire sub forma datoriilor de valoare, al căror quantum se apreciază

de către instanța de judecată prin raportare la starea victimei din momentul pronunțării hotărârii, iar nu prin raportare la momentul situat în amonte, al interacțiunii cu produsul defectuos, este oportună introducerea, în textul art. 17 din Directiva (UE) 2024/2853, a prevederilor care extind durata alocată exercitării dreptului la acțiunea în despăgubiri, la un interval total de 25 de ani de la introducerea în circuitul civil a lotului de produse prezentând defecte de manufacturare, informative ori de concepere.

## Concluzii

Mentținând un termen „generos” (nu neapărat și sustenabil) de decădere din dreptul material la acțiunea în despăgubiri, de 10 ani de la data plasării în circulație a loturilor de produse defectuoase, Directiva (UE) 2024/2853, care înlocuiește Directiva 85/374/CEE, se aplică produselor introduse pe piață după data de 9 decembrie 2026. „Bulversând” anumite expectanțe (dat fiind faptul că a implicat, pentru moment abandonarea adoptării unei directive de „adaptare” a regimului răspunderii civile la provocările inteligenței artificiale cu posibile efecte prejudiciabile în interacțiunea cu utilizatorii sau consumatorii, Directiva (UE) 2024/2853 actualizează conceptul de „produs defectuos”, focusându-se pe includerea în sfera materială a răspunderii a produselor cu conținut digital, aspect care consolidează relevanța securității cibernetice și accentuează importanța regimului răspunderii civile extracontractuale și obiective, detașată de

elementul subiectiv la culpei<sup>33</sup>. Pe palierul sferei materiale a prevederilor celui mai recent act normativ de armonizare a acestui regim la nivel unional, Directiva (UE) 2024/2853 extinde „granițele” acestei sfere de aplicare, pentru a acoperi despăgubibile pentru vătămarea psihologică a consumatorului ca urmare a interacțiunii cu produsul defectuos (i), coruperea datelor consumatorului alocate activităților personale, extraprofesionale (ii) și daunele materiale conexe distrugerii sau deteriorării altor bunuri din patrimoniul consumatorului, fără valoare minimă sau maximă (fără a introduce plafoane valorice).

Pe palierul sferei personale de aplicare, noul act normativ unional definește noi categorii de operatori responsabili, incluzând, în anumite contexte, expuse în paragrafele anterioare, platformele furnizoare de servicii digitale și importatorii produselor, respectiv producătorii de componente. În perimetrul gestionării sarcinii probei, în încercarea de reechilibrare a raporturilor inegale de forțe între părțile litigante, noul act normativ unional introduce prezumții relative pentru a reduce asimetria informațiilor dintre consumatorii reclamanți și pârâții profesioniști, permițând instanțelor naționale să emită ordine de divulgare a probelor care, dacă sunt ignorate de pârât, vor antrena prezumarea relativă a existenței defectului și a raportului de cauzalitate dintre fapta ilicită a punerii în circulație a unui produs cu defecte și prejudiciul cauzat consumatorului. Ordinul de divulgare a probelor poate fi dispus inclusiv contra consumatorului reclamant, dacă există suspiciuni că acesta a ocultat anumite elemente probatorii, selectând preferențial segmentele care dovedesc întrunirea condițiilor răspunderii extracontractuale, caz în care i se poate solicita să exhibe instanței și

---

<sup>33</sup> Mark GEISTFELD, „Strict Products Liability 2.0: The Triumph of Judicial Reasoning over Mainstream Tort Theory”, *Journal of Tort Law*, vol. 14, n. 2, 2021, online: <https://ssrn.com/abstract=3956019>, data accesării: 23 mart. 2025.

adversarului aspectele netrunchiate care probează susținerile reclamantului. După cum am evidențiat în paragrafele secțiunilor anterioare, ordinul de exhibare a probelor relevante poate fi emis cu respectarea principiului proporționalității măsurii procesuale, fără a neglija protecția informațiilor confidențiale și a secretelor de afaceri, ci plasând în balanță considerentele derivate din principiul confidențialității metodelor de concepere și de fabricație, respectiv a secretelor de afaceri și, pe celălalt taler, a rațiunilor care emerg din dezideratul reechilibrării posturii procesuale a consumatorului vulnerabil.

Deși noul act normativ de armonizare unională a condițiilor răspunderii pentru produsele defectuoase valorifică parțial principiul clasic *actor incumbit probatio*, cu complementarul *reus in excipiendo fit actor* (pentru excepțiile invocate de către pârât), stabilind că sarcina probei (a existenței tipurilor de prejudicii eligibile, a defectului și a nexului causal) revine în continuare consumatorului reclamant (sau membrilor familiei ori succesorilor în drepturi, în ipoteza decesului victimei, reclamânți care pot invoca atât repararea prejudiciilor materiale cauzate victimei, cât și prejudicii proprii, personale, cum sunt cele afective), legiuitorul european a consacrat un set de prezumții relative, care „stratifică” sarcina probei distribuind-o mai armonios între litiganți. Recunoscând existența unei asimetrii a informațiilor privind procedeele de producție și funcționarea produselor care prezintă o complexitate accentuată, noul act normativ unional este focusat asupra unei distribuții echitabile a sarcinii exhibării de probe care să ateste elementele răspunderii extracontractuale, introducând, astfel cum am specificat, posibilitatea emiterii unor ordine de divulgare emise de către instanțele de judecată, soluție care se adaugă în paletarul versiunilor de administrare a probatoriului relevant.

Faptul că actul normativ unional comentat permite prelungirea termenului de decădere din dreptul material la acțiune, în cazul prejudiciilor cu evoluții latente, până la maximum 25 de ani de la data plasării în circulație a lotului de produse compromis de defectele de manufacturare, informative sau de concepere, deși valorifică noțiunea de „prejudiciu evolutiv” și respectă dinamica datoriilor de valoare (creanțe a căror întindere se apreciază nu prin raportare la momentul debutării producerii prejudiciului, ci la momentul pronunțării hotărârii instanței), ar putea „dinamita” coerența regimului răspunderii pentru securitatea produselor cu elemente digitale sau inteligente, autonome sau încorporate, în cazul cărora uzura tehnologică și morală intervine mult mai rapid decât în cazul produselor corporale clasice.

Introducerea unor categorii de despăgubiri pentru daune care, sub imperiul dispozițiilor precedentei directive, nu erau acoperite de răspunderea civilă extracontractuală pentru securitatea produselor, cum ar fi daunele recunoscute medical asupra sănătății psihologice a consumatorului, este salutară, după cum este pertinentă menționarea expresă, în cuprinsul Directivei (UE) 2024/2853, a posibilității alocării de despăgubiri pentru distrugerea sau coruperea datelor consumatorului (de exemplu, ștergerea sau compromiterea datelor de pe un *hard-disk* la momentul instalării unui *soft* sau a actualizărilor acestuia ori pierderea datelor stocate în *cloud*, în cazul prestării cu titlu oneros a serviciilor digitale de tip *hosting*), cu condiția ca acestea să nu fie utilizate în scopuri profesionale.

Detașarea de elementul subiectiv al culpei și accentuarea caracterului obiectiv al răspunderii producătorilor, importatorilor sau a distribuitorilor pentru defectuzitatea produselor care periclitizează siguranța corporală a consumatorilor continuă tradiția inaugurată prin adoptarea precedentei directive, „longeviva” Directivă 85/374/CEE, accentuând ideea că nu va conta starea subiectivă (intenționalitatea „malițioasă” a producătorului produsului

sau al unei componente defecte (dacă componenta respectivă a fost integrată într-un produs sau interconectată cu un produs aflat sub controlul producătorului) ori a proiectantului produsului (în cazul defectelor de concepere), ci accentul va fi plasat exclusiv pe elementele obiective ale răspunderii.

Răspunderea solidară a operatorilor este instituită în privința furnizorului de servicii digitale de intermediere a plasării comenzilor *business-to-consumer*, atunci când nu există un importator stabilit în UE sau pentru platformele digitale, atunci când prezintă în mod evaziv produsul defect ca fiind livrat din stocul propriu, astfel încât să inducă în eroare consumatorul mediu, determinându-l să considere că produsul comandat va fi livrat de compania care exploatează platforma digitală pe care a fost plasată comanda. Platforma digitală pe care a fost încheiată tranzacția *business-to-consumer* își pierde, în acest caz, statutul de simplu intermediar, fiind asimilată producătorului sau importatorului și putându-i fiind angajată răspunderea civilă în raporturile cu consumatorii prejudiciați, chiar dacă dispune, ulterior, de un drept de regres contra veritabilului producător sau importator.

Perimetrul cauzelor exoneratoare de răspundere este menținut, în cea mai mare parte, în configurarea directivei precedente, cu principala deosebire că dispozițiile Directivei (UE) 2024/2853 recunosc explicit posibilitatea legiuitorului național din statele-membre de a selecta riscul de evoluție științifică (riscul de dezvoltare tehnologică) printre motivele exoneratoare de răspundere a producătorului, atunci când premisele tehnologice obiective, la nivelul industriei specifice, nu au permis depistarea defectului în cauză, soluție care ar evita „timorarea” producătorilor care ar promova inovații tehnologice avansate (inclusiv în perimetrul industriei farmaceutice, al

conceperii de produse cu componente digitale, precum robotica medicală ș.a.). Rămâne de observat dacă, la momentul transpunerii în dreptul intern, legiuitorul național va face uz de această posibilitate, optând pentru varianta mai temperată, a excluderii acestei versiuni exoneratoare a producătorilor la adăpostul stadiului suficient al evoluției științifice și impunând producătorilor să recurgă la testarea suficient de riguroasă a produselor anterior plasării acestora pe piață, pentru a evita soluția indezirabilă, a „testării” directe asupra consumatorilor, a produselor periculoase, în cazul cărora balanța „riscuri – beneficii” ale consumului ar fi în mod ostensibil dezechilibrată.

Taxonomia motivelor exoneratoare de răspundere, a căror dovadă revine în sarcina operatorilor pârâți, include rațiuni referitoare la neintroducerea voluntară pe piață a produsului respectiv de către producător (situația sustragerii produsului aflat în etapa rulării de teste), la improbabilitatea existenței defectului la momentul introducerii produsului pe piață sau la conformarea producătorului ori a proiectantului produsului la exigențele legale imperative (nu doar la cele cu statut de recomandare).

Sub aspectul termenului de prescripție care afectează introducerea acțiunii în solicitarea de daune-interese, Directiva (UE) 2024/2853 menține termenul de prescripție de trei ani de la data la care partea vătămată a luat cunoștință sau ar fi trebuit să ia cunoștință în mod rezonabil despre întrunirea condițiilor angajării răspunderii civile obiective și extracontractuale pentru defectuzitatea produsului, fiind vizată cunoașterea de către victime, în mod cumulativ, a elementelor răspunderii relative la daunele generate, existența defectului și identitatea operatorului responsabil. Termenul de prescripție de 3 ani este alocat pregătirii introducerii cererii de chemare în judecată (fie că este vorba despre acțiuni individuale, fie că sunt implicate acțiuni colective sau „de grup”) și a luării deciziei victimelor de a acționa în judecată contra

producătorului, importatorului ori, după caz, a distribuitorului produselor defecte, în timp ce termenul de decădere alocat, atât cel ordinar, de 10 ani, cât și cel excepțional, suplimentat cu 15 ani (în cazul prejudiciului cu manifestare evolutivă sau progresivă), rezultând un termen de decădere de 25 de ani de la data plasării în circulație a lotului de produse din care face parte produsul defectuos, trebuie înțeles ca fiind un termen „de garanție”, de siguranță a consumului. Prin urmare, pentru angajarea răspunderii producătorului sau a importatorului, este suficient ca defectul produsului să se manifeste în intervalul de 10 ani de la data lansării pe piață a lotului de produse compromis, chiar dacă anumite tipuri de prejudicii corporale se vor manifesta sau accentua progresiv, în interiorul unui interval de 25 de ani de la plasarea pe piață a lotului de produse defectuoase; pentru calculul termenului de prescripție de trei ani, se cuvine precizat că acesta nu va începe să curgă de la momentul manifestării defectului, ci de la momentul la care victima (sau succesorii acesteia, în ipoteza decesului consumatorului, cauzat de defectul produsului) a luat efectiv la cunoștință despre existența defectului, a raportului de cauzalitate dintre interacțiunea cu produsul defect și prejudiciile cauzate (nexul de cauzalitate putând fiind prezumat, în anumite contexte specificate în textul Directivei) și a identității persoanelor responsabile, moment de la care este în măsură să aprecieze oportunitatea introducerii acțiunii în solicitarea de despăgubiri care să acopere prejudiciul corporal sau fiziologic, prejudiciul psihologic ori prejudiciul material suportat.

## Bibliografie:

- BÜYÜKSAGIS Erdem, „Liability of E-Commerce Platforms for Third-Party Defective Products”, în Eva Maria BELSER, Pascal PICHONNAZ, Hubert STÖCKLI (coord.), *Le droit sans frontières – Recht ohne Grenzen – Law without Borders. Mélanges pour Franz Werro*, Berna, 2022, pp. 127-141, online: <https://ssrn.com/abstract=4127999>;
- CHATZIPANAGIOTIS Michael, „Product Liability Directive and Software Updates of Automated Vehicles”, Proceedings of SETN – 11th Hellenic Conference on Artificial Intelligence, 2020, online: <https://ssrn.com/abstract=3759910>;
- DEFFAINS Bruno, FLUET Claude-Denys, „Decision Making Algorithms: Product Liability and the Challenges of AI” (January 06, 2025), online: <https://ssrn.com/abstract=5084724> și <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5084724>;
- GEISTFELD Mark, „Strict Products Liability 2.0: The Triumph of Judicial Reasoning over Mainstream Tort Theory”, *Journal of Tort Law*, vol. 14, n. 2, 2021, online: <https://ssrn.com/abstract=3956019>;
- GIOVANELLA Federica, „Can ‘Things’ Be Defective Products? The Applicability of the Product Liability Directive to the Internet of Things”, *Revue européenne de droit de la consommation / European Journal of Consumer Law*, n. 3, 2020, pp. 589-611, online: <https://ssrn.com/abstract=4023266> și <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4023266>;
- GOICOVICI Juanita, „Rebuttable Presumptions of Causality and Reverberations of Evidence Disclosure, as Epitomic Pieces in the Physiognomy of Liability for Defective AI”, *Journal of Law, Market & Innovation*, vol. 2, nr. 3, 2023, pp. 28-58, online: <https://ssrn.com/abstract=4679808>;

- GOICOVICI Juanita, *Dreptul relațiilor dintre profesioniști și consumatori*, Hamangiu, București, 2022;
- GOICOVICI Juanita, „Matricea răspunderii civile extracontractuale pentru prejudiciile cauzate de produsele cu defecte de manufacturare, între testul riscuri-beneficii și testul așteptărilor legitime ale consumatorului”, *Studia Universitatis Babeș-Bolyai Iurisprudentia*, vol. 67, n. 1, 2022, pp. 106-185;
- GOICOVICI Juanita, „Elementele constitutive ale practicilor comerciale neloiale în relațiile cu consumatorii”, *Studia Universitatis Babeș-Bolyai Iurisprudentia*, vol. 61, n. 3, 2016, pp. 88-100, online: <https://studia.law.ubbcluj.ro/index.php/iurisprudentia/article/view/1051>;
- GOICOVICI Juanita, „Consumatorul aparent și profesionistul veritabil: frontierele (volutele) noțiunii de consumator”, în Adriana Almășan, Ioana Vârsta, Cristina Elisabeta Zamșa, *In honorem Flavius Antoniu Baias. Aparența în drept*, vol. 2, Hamangiu, București, 2021, pp. 727-752;
- GOICOVICI Juanita, „Clauzele privind drepturile consumatorilor în contractele de servicii *cloud computing*”, *Revista Română de Drept Privat*, n. 2, 2019, pp. 399-415;
- HERNÁNDEZ Ramos César, „Responsabilidad por productos defectuosos en la unión europea. Comentarios sobre un antes y un después de la expedición de la Directiva 347 de 1985”, *E-Mercatoria*, vol. 17, n. 1, 2018, online: <https://ssrn.com/abstract=3341392>;
- KARANIKIĆ MIRIĆ Marija, „Product liability reform in the EU”, în Dunja DUIĆ, Tunjica PETRAŠEVIĆ (coord.), *Digitalization and Green Transformation of the EU*, EU and Comparative Law Issues and Challenges Series (ECLIC),

Osijek, vol. 7, 2023, pp. 383-413, online:  
<https://ssrn.com/abstract=4626103>;

NANOS Andreas, „Defective Digital Products and Services in Compliance with the Digital Content Directive: Assessing Non-GDPR Compliant Digital Products as Defects”, Charles University in Prague Faculty of Law Research Paper No. 2023/III/2, online:  
<https://ssrn.com/abstract=4623124> și  
<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4623124>;

SPINDLER Gerald, „Different Approaches for Liability of Artificial Intelligence – Pros and Cons – the New Proposal of the EU Commission on Liability for Defective Products and AI Systems” (January 15, 2023), online:  
<https://ssrn.com/abstract=4354468> și  
<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4354468>;

SUJONO Imam, MANGESTI Yovita Arie, SUHARTONO Slamet, „The Seller’s Liability Due Hidden Defective Products in the Online Selling and Buying Transaction Based on Customers Protection Law”, *International Journal of Law Reconstruction*, vol. 6, n. 2, 2022, online:  
<https://ssrn.com/abstract=5079273>.